

Petik Ambrus

*Békés megye
leírása
1784*

Eckel Ferenc Múzeum, Gyula

1961

914

P 64

H 1323 914
helytartás P 64

1966 AUG 21

Petik Ambrus

Békés megye leírása

1784

Sajtó alá rendezte

Dankó Imre

Erkel Ferenc Múzeum, Gyula

1961

F. Berénytől két jó Mértföldnyire napnyugatról a' már együtt folyó mind a' három körösök' mentén, és Délfelől való partyán esik, mellyet tsupa Magyar Nyelvü Kálvinista (Ref) Magyarország lakik.

K. Vagyon e' valami különös emlékeztü épület ezen Falu Helységben, és mitsoda természetes java vagyon?

F. A' Könyörgöháznál (Oratorium) egyéb magoss épület nintsen benne, hanem közönséges Magyar paraszt házak, ez egy dolog lévén mindazonáltal emlékezetes, hogy a' körösbe, mellynek Nagysága, és mélysége miatt nagy hajón vagy Kompon kelletik által járni, idejében jó halászat vagyon és különös Szép halakat fognak, kiből a' Helységbeliek gyakorta Szoktak hasznot venni.

ENDRÖD

K. Mitsoda Helység következik ezután, és mennyire esik hozzája?

F. Endröd, a' ki alig vagyon fél mért földre töle.

K. Hát ez hol, és mitsoda viz mellett fekszik?

F. Az egész körös folyása mellett, melly az árvizektől gyakrabban ostromoltatik.

K. Mitsoda vallásu, és nyelvü Nemzettség telepedett meg rajta?

F. Minden egyéb vallásoktól tiszta, igaz R: Catholicusok Szállották meg, ez előtt majd 60. Esztendővel, kik a' Felső Vármegyéből le Származott Tótok voltak, és közönségessen azon nyelven is beszéltek, de idő jártával némelly ugyan Catholicus Magyarok is férkeztvén közikben, most annyira meg-Magyarosottak, hogy noha mind a' két nyelven beszélhetnek, mégis a' Magyar nyelvnek nagyobb kelete vagyon közöttök, és igen kevesen találkoznak, kik Magyarúl nem tudnának, honnan lehet remélni, hogy nem sok Esztendök mulva a' mostani iffjúság tsupa magyarrá válik, és ezen Faluhelységnél a' más vallásokról tisztább Pápista (Cath.) hely egy sem találkozik a Vármegyénkben.

K. Mitsoda Nagyságu, és értékü Helység lehet ez?

F. Ez előtt 40. Esztendőekkel, majd a' legkisebb, és leg-Szegényebb Faluhelységek közzé számláltathatott, de minekutánna élő, 's marhájáró földgye a' Mèlgos Uraság' kegyességéből pusztákkal meg-bővítettett volna, annyira megsaporodott Lakosokkal, hogy a' Nagyobb Faluhelységek közzé lehet már most Számlálni, és gazdaságokban is jó igyekezetek által annyira gyarapodtak, hogy Nagy Számmal jó értékű gazdasággal birnak.

K. Mitsoda épületű Szent Egyházak (Templom) vagyon?

F. A' régi, és pusztulásból helyrehozott, és a Köröstől tsak nem el mosatott viz parton lévő kiseded Templomtskájok, mivel igen szoros volt, két izben is nagyobbittatván ez előtt majd 20. Esztendőekkel utolszor jókora magosságú kö-Toronnyal a' Mlgos Uraság' Segedelméből, és a' Helységbéliek Istenes adakozásokból Szekerező Fárattságok, és munkájok által nagyobbra építettett, és hozzá voló külső, belső Szükséges eszközökkel, Oltárokkal ruhákkal, Orgonával, és harangokkal felékesítettett, és megbővítettett.

K. Mitsoda helyen vagyon fekvése ezen Faluhelységnek?

F. A' derék Körös partyán, némelly része dombossabb, némely része pedig laposabb, és annak idejében vizes, 's Sáros helyen áll.

K. Vehetik e' t' lakosok valami hasznát az alattok folyó Nagy Körösnek?

F. Igen is: mind azáltal járásban az útasoktól nagy hajót (Komp) és különös révést tartván, 's mind pediglen a' halászatból, mikor mód van benne, Szép hasznot vesznek.

K. Miforma épületű házakból áll ezen Faluhelység.

F. Mint a' többi Helységekben, itt is a' hoz hasonló épületű paraszt, de tsinos házak vannak, a' több. alávaló épületek között.

K. Laknak e' itten valamely érdemes Úri Emberek, avagy Tisztek?

F. A' T. Plébános Úr, Káplánnyaival együtt, mint Lelki Pásztor, és a' Nemes Vrgyének Fiskálissa, és a' Helység' Notáriussa, a' többi mind adózó, és Szolgáló Község.